

УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД АВТОМОБИЛСКА ОДГОВОРНОСТ

Одделни изрази употребени во овие услови ќе ги имаат следните значења:

- „Осигурувач“ – САВА осигурување а.д. Скопје
- „Договорувач на осигурување“ - лице кое со осигурувачот склучило договор за осигурување;
- „Осигуреник“ - лице чиј имотен интерес е осигурен;
- „Осигурен случај“ - настан што може да доведе до остварување на оштетно побарување од страна на оштетениот;
- „Корисник“ - сопственик на моторно возило и секое лице што има право на располагање, односно на кого возилото му е дадено на користење;
- „Оштетено лице“ - лице кое претрпело штета од употреба на моторно возило - превозно средство;
- „Сума на осигурување“ - износ на кој е осигурен имотниот интерес;
- „Премија“ - износ кој договорувачот на осигурување го плаќа по договорот за осигурување;
- „Полиса“ - документ на договорот за осигурување.-
- „Интернет продажба“ – продажба на осигурување преку услуги на информатичко општество што се обезбедуваат за надомест – премија на далечина без истовремено присуство на договорните страни, со користење на електронски средства и на барање на договорувачот на осигурување или осигуреникот.

СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

- (1) Договор за осигурување од автомобилска одговорност може да склучи лице кое поседува или користи моторно или приклучно возило и кое има интерес да не настане осигурен случај, затоа што би претрпел некоја материјална загуба.
- (2) Договор за осигурување од автомобилска одговорност може да се склучи и за моторно или приклучно возило со странска регистарска ознака – задолжително гранично осигурување, но само во случај на класична продажба.
- (3) Договорот за осигурување во случај на класична продажба на полиси е склучен кога осигурувачот и договорувачот ќе ја потпишат полисата за осигурување.
- (4) Интернет продажба на осигурување може да се направи само за осигурително покритие од автомобилска одговорност со важност само на територија на Република Македонија

- 1) Во случај на интернет продажба на осигурување, договорувачот на осигурување или осигуреникот со користење на електронските средства обезбедени од страна на Осигурувачот сам ги внесува сите потребни податоци за изработка на осигурувањето, врз база на што добива информативна понуда. Доколку понудата е прифатлива за договорувачот на осигурувањето или осигуреникот, истото тој преку електронските средства го потврдува и ги прифаќа понудените премии и условите за осигурување.
- 2) Со користење на електронските средства обезбедени од страна на осигурувачот, договорувачот на осигурувањето или осигуреникот врши плаќање на премијата за осигурување со платежна картичка.
- 3) Откако ќе се изврши плаќањето на премија, договорувачот на осигурувањето или осигуреникот на валидна и точна e-mail адреса која ја евидентира во процесот на пополнување на потребните податоци, во електронска форма добива полиса за осигурување. Заедно со полисата за осигурување на наведената e-mail адреса ги добива и важечките услови за осигурување од автомобилска одговорност. Доколку договорувачот на осигурувањето или осигуреникот има потреба од печатена копија од полисата потребно е да се обратат кај Осигурувачот.
- 4) Во случај на интернет продажба на осигурување не е потребен потпис на полисата од страна на договорните

страни, бидејќи согласно член 959 од Законот за Облигациони односи, договорниот однос од осигурувањето настанува со самото плаќање на премијата за осигурување.

ОБЕМ НА ПОКРИТИЕ

Член 2

(1) Осигурувачот, врз основа на прописите за одговорност за надомест на штета, е во обврска да надомести штета ако со употреба на моторно возило се причини штета на трето лице, поради:

- 1) смрт, телесна повреда, нарушување на здравјето, или
 - 2) уништување или оштетување на предмети, освен од одговорност за штети за предмети што ги примил на превоз.
- (2) Покрај одговорноста на корисникот на возилото, осигурена е одговорноста на секое лице кое постапува по волјата на корисникот при употреба на возилото (возач, кондуктер и сл.), како и на лицата што се превезуваат во возилото по волја на неговиот корисник.
- (3) Со осигурувањето од одговорност, опфатена е и одговорноста за штета што ќе ја причини приклучно или неисправно возило додека е споено со возилото кое го влече и откако се одвои од тоа возило и дејствува во функционална зависност со него.
- (4) Со осигурувањето од автомобилска одговорност се опфатени и штетите предизвикани со употреба на моторно возило од неовластено лице. За неовластено лице во смисла на овој став, се смета лице кое:

- 1) управувало со моторно возило без соодветна возачка исправа (вклучувајќи лице кое е на обука за добивање возачка исправа без присуство на овластено лице);
- 2) на нелегален начин управувало со моторното возило или лице кое е соучесник во таквиот чин;
- 3) управувало со моторното возило под дејство на алкохол над дозволеното ниво согласно закон, наркотични дроги или психотропни супстанции.

Се смета дека возачот бил под дејство на алкохол ако:

- за време на управување со возилото имал алкохол во организмот или покажувал знаци на алкохолно пореметување без оглед на количината на алкохол ако управувањето му е основно занимање (професија), односно имал повеќе од 0,5 л (промили) алкохол за возач аматер;
- алкохолниот тест е позитивен, а не се погрижи со помош на анализа на крвта да се утврди степенот на неговата алкохолизираност, освен ако земањето на крв го загрозува неговото здравје (на пр. хемофилија) и
- по сообраќајната незгода избега или одбие да се подвргне на испитување на неговата алкохолизираност, или конзумира алкохол, така што го оневозможи утврдувањето на присуство на алкохол во крвта во моментот на настанување на штетата.

Се смета дека возачот е под дејство на дрога или други наркотици ако:

- со стручен преглед се утврди дека покажува знаци на пореметеност поради употреба на дрога или други наркотици;
- по сообраќајната незгода избега или одбие да се подвргне на испитување на негова дрогираност.

ИСКЛУЧОЦИ ОД ПРАВОТО НА НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 3

(1) Право на надомест на штета по основ на осигурување од автомобилска одговорност има секое лице освен:

- 1) Лицето кое управувало со моторното возило со чија употреба е предизвикана незгодата,
- 2) Сопственикот, сосопственикот, договорувачот на осигурувањето и секој друг корисник на возилото кој во моментот на настанување на незгодата не управувал со

моторното возило со чија употреба е предизвикана незгодата, но само за износот на штета поради уништување или оштетување на предмети,

- 3) Лицето кое на нелегален начин присвоило моторно возило, како и соучесникот во нелегалното присвојување на моторното возило, со чија употреба е предизвикана незгодата, без разлика дали истото управувало со моторното возило во моментот на настанување на незгодата
 - 4) Лицата кои штетата ја претрпеле како резултат на;
 - употреба на моторно возило во спортски приредби за кои е добиена официјална согласност и на кои е потребно да се постигне максимална брзина и
 - употреба на моторно возило во терористички акт или воени операции дефинирани согласно Кривичниот закон.
 - 5) За штети причинети при воени операции или побуни.
- (2) Ако друго не е договорено, од осигурителното покритие се исклучени оштетните побарувања кои произлегуваат од штетен настан што настанал за време додека возилото било мобилизирано или реквирирано од страна на властите во мирно време и тоа од моментот на пристигнување на првото определено место до моментот на преземање на возилото.

ТЕРИТОРИЈАЛНО ПОКРИТИЕ

Член 4

- (1) Осигурителното покритие од автомобилска одговорност важи на територијата на Република Македонија.
- (2) Доколку е платена дополнителна премија за територијално проширување на осигурителното покритие – Зелена карта, територијалното покритие се проширува на територијата на земјите членки на Советот на Бироа за зелена карта.
- (3) Осигурителното покритие за возила со странска регистарска ознака важи само на територија на Република Македонија и истото не може да се прошири согласно став 2 од овој член.

МИНИМАЛНИ СУМИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 5

- (1) Доколку не е поинаку договорено и не е платена дополнителна премија осигурителното покритие од автомобилска одговорност е склучено на минималните суми на осигурување согласно законските прописи во Република Македонија.
- (2) Минималните суми на осигурување од автомобилска одговорност се наведени во полисата за осигурување.
- (3) Во случај кога е платена дополнителна премија за територијално проширување на осигурителното покритие – Зелена карта, обврската на осигурувачот е одредена со прописите на земјата членка на Советот на Бироа за зелена карта во која настанала штетата.
- (4) Осигурителното покритие за возила со странски регистарски ознаки е склучено на минималните суми на осигурување согласно законските прописи во Република Македонија.

ПРОМЕНА НА СОПСТВЕНОСТ И РЕГИСТАРСКИ ПОДАТОЦИ

Член 6

- (1) Ако во текот на траењето на осигурувањето се промени сопственикот, односно, корисникот на моторното возило, правата и обврските од договорот за осигурување од автомобилска одговорност преминуваат врз новиот сопственик, односно корисник и траат до истекот на тековниот период за осигурување.
- (2) Сопственикот на моторното возило е должен писмено да го извести друштвото за осигурување со кое склучил договор за осигурување од автомобилска одговорност за промена на регистарските податоци кои се однесуваат на тоа моторно возило во рок од 15 дена од денот на настанатата промена.

ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ

Член 7

- (1) Договорувачот на осигурувањето е должен, при склучување на договорот да му ги пријави на осигурувачот сите околности значајни за оцена на ризикот, а што му се познати или не можеле да му останат непознати.
- (2) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за настанување на сообраќајната незгода и да достави пополнет Европски извештај за сообраќајната незгода, во рок од 30 дена од денот на настанувањето на незгодата.
- (3) Непочитувањето на рокот за известување од првиот став на овој член, не влијае врз правото на оштетеното лице за надомест на штета.
- (4) Доколку осигуреникот не постапи согласно одредбите од првиот став од овој член, осигурувачот има право на регрес на сите исплатени средства или настанати трошоци кои не би настанале доколку осигуреникот ги почитувал роковите за известување предвидени во првиот став од овој член.
- (5) Ако против осигуреникот е истакнато оштетно барање, е поднесена тужба за надомест на штета, е поставено имотно правно побарување или е ставен предлог за обезбедување на докази, тој е во обврска, без одлагање, за тоа да го извести осигурувачот и да му ги достави сите докази што ги содржи соодветното побарување.
- (6) Осигуреникот е должен водењето на парницата да го препушти на осигурувачот.
- (7) Осигуреникот е должен обработувањето на оштетното побарување да го препушти на осигурувачот и нема право да го одбие, а особено нема право да го признае, освен ако тоа со тоа не се прави очигледна неправда.
- (8) Договорувачот на осигурување, односно осигуреникот е должен сите свои известувања упатени на осигурувачот писмено да ги потврди, а особено за промената на име, назив и адреса.

ПРЕМИЈА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА

Член 8

- (1) Премијата за осигурување се утврдува со тарифата на премии за осигурување од автомобилска одговорност.
- (2) Ако не е платена дополнителна премија за зголемен ризик, осигуреникот ги губи правата од осигурување за секој осигурен случај во сразмер помеѓу платената премија и премијата што требало да се плати.
- (3) Договорувачот на осигурувањето е должен да ја плати премијата на осигурувањето, но осигурувачот е должен да ја прими уплатата на премијата од секое лице кое има правен интерес таа да биде платена.
- (4) Премијата се плаќа во договорените рокови, а ако треба да се исплати одеднаш, се плаќа при склучување на договорот.
- (5) На износот на премијата што се плаќа во договорени рокови може да се пресмета и наплати договорена камата.
- (6) Ако договорувачот на осигурувањето не ја плати премијата во договорениот рок, осигурувачот може, покрај главницата, да му пресмета и затезна камата.
- (7) Место на плаќање на премијата е местото во кое договорувачот на осигурувањето има свое седиште односно живеалиште, ако со договорот не е определено некое друго место.
- (8) Ако премијата се плаќа преку пошта, се смета дека договорувачот на осигурувањето со уплата на должниот износ преку пошта ја измирил својата обврска спрема осигурувачот откако во банката на осигурувачот ќе пристигне паричната дознака.
- (9) Ако премијата се плаќа со чековна уплатница на одредена сметка на осигурувачот, ќе се смета дека договорувачот на осигурувањето го извршил плаќањето на премијата тогаш кога ќе го уплати должниот износ на чековната уплатница во корист на означената сметка на осигурувачот под услов паричните средства пристигнат на сметката на осигурувачот во банката депонент.
- (10) Во случај на интернет продажба плаќањето на премијата се врши пред да биде издадена полисата за осигурување.

ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 9

- (1) Кога ќе настане осигурен случај, осигурувачот е должен да го исплати надоместот на штета во договорениот рок, кој не може да биде подолг од 14 дена, сметајќи од кога осигурувачот добил известување дека настанал осигурен случај.
- (2) Ако за утврдување на постоењето на обврската на осигурувачот или на нејзиниот износ е потребно извесно време, овој рок почнува да тече од денот кога е утврдено постоењето на неговата обврска и нејзиниот износ.
- (3) Повеќе временски поврзани штети, ако настанале поради иста причина, претставуваат еден осигурен случај.
- (4) Обврската на осигурувачот која произлегува од осигурувањето од автомобилска одговорност не може да биде поголема од минималните суми на осигурување, освен ако со договорот за осигурување не е предвиден повисок износ.
- (5) Ако има повеќе оштетени лица, а вкупниот надоместок го надминува износот на кој е договорено осигурувањето од автомобилска одговорност, правата на оштетените лица сразмерно се намалуваат.
- (6) Ако осигурувачот исплати поголем надомест на штета на едно оштетено лице, од оној што му припаѓа со оглед на сразмерното намалување на надоместокот поради тоа што осигурувачот не знаел, ниту можел да знае дека постојат и други оштетени лица, има обврска спрема другите оштетени лица само до висината на износот на кој е договорено осигурувањето од автомобилска одговорност.
- (7) Осигурувачот е должен да ги подмири оправданите барања и да превземе мерки за заштита на осигуреникот од неосновани или претерани оштетни барања.
- (8) Ако осигурувачот ја повреди оваа обврска должен е на осигуреникот да му ја надомести штетата.
- (9) Осигурувачот е овластен во име на осигуреникот да ги дава сите изјави, кои според негово мислење се потребни, заради надомест на штетата, или заради заштита од неосновани или претрпени барања.
- (10) Трошоците за одбрана на осигуреникот во кривична постапка ги надоместува осигурувачот само во случај кога изрично дал согласност за бранител и се обврзал за надомест на трошоците.
- (11) Трошоците на паричната постапка ги надоместува осигурувачот доколку парницата ја водел осигуреникот во согласност со осигурувачот, или ако бил застапуван од лице што го одредил осигурувачот и тоа во полн износ без оглед на висината на осигурената сума.

ВРАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА

Член 10

- (1) Во случај на уништување или одјавување на возилото, осигурувачот е во обврска да врати дел од премијата за преостанатото време на траење на осигурувањето (*прората*) сметано од денот на приемот на барањето за откажување на договорот, доколку до тогаш не се остварил осигурен случај.
- (2) Во случај на интернет продажба, премијата може да се врати пред започнување на траењето на осигурувањето во просториите на осигурувачот, и премијата се враќа во полн износ.
- (3) Во случаи кога:
 - 1) е започнато траењето на осигурувањето,
 - 2) осигурувачот веќе дал услуга,
 - 3) е завршено траењето на осигурувањето
не е можно враќање на премијата.

БОНУС – МАЛУС СИСТЕМ

Член 11

- (1) Одредбите од овој член не се однесуваат на осигурувањето на моторни и приклучни возила со странски регистарски ознаки и во случај кога е платена дополнителна премија за проширување на територијалното покривање на територијата на земјите членки на Советот на Бироа за зелена карта.

(2) Кога договорувачот на осигурувањето- осигуреникот склучува договор за осигурување по прв пат, истиот плаќа премија според основниот премиски степен - 10.

(3) Договорувачот на осигурувањето- осигуреникот преминува во нов премиски степен во зависност од тоа дали во изминатиот период на осигурување по неговиот договор за осигурување било пријавена штета. Во случај на промена на друштвото за осигурување на договорувачот на осигурувањето- осигуреникот му се признава премискиот степен врз основа на порано склучениот договор за осигурување како и со увид во Централната евиденција за штети при Националното Биро за осигурување.

(4) На осигуреникот кај кого во последниот период на осигурување по неговиот договор за осигурување не било пријавена штета, за следниот период на осигурување му се одобрува попуст на премијата, односно премин за еден премиски степен пониско во однос на премискиот степен во кој се наоѓал во претходниот период на осигурување. Најповолен премиски степен е 1.

(5) За секоја пријавена штета во последниот период на осигурување по договорот за осигурување, договорувачот на осигурувањето- осигуреникот преминува еден премиски степени повисоко во однос на премискиот степен во кој се наоѓал во претходниот период на осигурување. Најнеповолен премиски степен е 18. Во случај на повеќе пријавени штети во рамки на еден штетен настан (сообраќајна незгода), истите се сметаат како една пријавена штета.

(6) Премиските степени и премијата во % од премијата за основниот степен се следните:

СТЕПЕНИ НА БОНУС - МАЛУС	
степен	% од премијата за основниот степен 10
18.	175
17.	165
16.	155
15.	145
14.	135
13.	125
12.	115
11.	105
10.	100
9.	95
8.	90
7.	80
6.	75
5.	70
4.	65
3.	60
2.	55
1.	50

(7) Во случај кога договорувачот на осигурувањето- осигуреникот презентира доказ дека не бил виновен за причинување на штетата во периодот кога му бил пресметан малус (врз основа на пријавена штета), истиот има право на поврат на премија еднаков на разликата меѓу премијата без малус и премијата со малус.

(8) Правото на користење бонус или обврската за плаќање малус припаѓа на осигуреникот (сопственикот) на моторното или приклучното возило. Во случај кога за моторното или приклучното возило е склучен посебен договор за користење (лизинг), правото на користење бонус или обврската за плаќање малус припаѓа на корисникот на моторното или приклучното возило. Правото на користење бонус или обврската за плаќање малус се однесува и на корисници кои имаат склучено договори за користење (лизинг) на шест или повеќе возила.

ДРУГИ ОДРЕДБИ ЗА БОНУС И МАЛУС

Член 12

- (1) На договорувачот на осигурувањето- осигуреникот кој во континуитет имал склучено осигурување за шест или повеќе моторни возила и кај кого меродавниот технички резултат во изминатите три години на осигурување изнесува помалку од 80%,

за следниот период на осигурување му се одобрува попуст (бонус) на премијата во висина од една половина од разликата помеѓу 80% и процентот на остварен меродавен технички резултат, согласно следната формула:

$$П = ОП * \left(1 - \frac{80\% - МТР}{2}\right),$$

каде:

П – Премија за следниот период на осигурување,

ОП – Основна премија, и

МТР – Меродавен технички резултат (во %).

(2) На осигуреникот кој имал склучено осигурување до пет моторни возила ако во изминатата година на осигурување биле пријавени две или повеќе штети за возилата со кои е причинета штета, односно за возилото што е заменето му се пресметува доплата на премија за следната година и тоа:

- 1) 50% за пријавени две штети;
- 2) 80% за пријавени три штети;
- 3) 200% за пријавени четири и повеќе штети.

(3) На договорувачот на осигурувањето- осигуреникот кој има склучено осигурување за шест или повеќе возила и кај кого меродавниот технички резултат во изминатата година на осигурување изнесува повеќе од 120% за следниот период на осигурување му се пресметува доплата (малус) на премијата во висина на една половина од разликата меѓу процентот на остварен меродавен технички резултат и 120%, при што доплатокот не може да изнесува повеќе од 100% од основната премија, согласно следната формула:

$$П = \begin{cases} ОП * \left(1 + \frac{МТР - 120\%}{2}\right); \text{ ако } 1 < \left(1 + \frac{МТР - 120\%}{2}\right) \leq 2 \\ ОП * (1 + 100\%); \text{ ако } \left(1 + \frac{МТР - 120\%}{2}\right) > 2 \end{cases}$$

каде:

П – Премија за следниот период на осигурување,

ОП – Основна премија, и

МТР – Меродавен технички резултат (во %).

(4) Ако договорувачот на осигурувањето- осигуреникот склучил договор за осигурување со времетраење пократко од една година, ова осигурување не се зема како основа за намалување на премискиот степен во следниот период на осигурување, без оглед дали по неговиот договор за осигурување не било пријавена штета во периодот на осигурување. Во случај на пријавена штета, осигурувањето се зема како основа за зголемување на премискиот степен.

(5) Во случај на промена на сопственоста на возилото, правото на бонус, односно обврската за плаќање на малус не се пренесува на новиот сопственик.

(6) Ако во периодот на користење на правото на попуст, осигуреникот го отуѓи или одјави возилото кај надлежен орган, стекнатото право на попуст се пренесува и на новото возило, под услов возилото да е од иста тарифна група и по полисата на одјавеното, односно отуѓеното возило да не е пријавена штета.

(7) Ако сопственикот по уништување на возилото, во рок една година склучи договор за осигурување за возило од иста тарифна група, стекнатото право на бонус, односно обврската за плаќање на малус се пренесува на новиот договор за осигурување.

(8) При утврдувањето на меродавниот технички резултат се применуваат и следните одредби:

- 1) на возилата што договорувачот на осигурувањето- осигуреникот ги набавил во тековната година на осигурување не се пренесува бонусот или малусот, се до наредната година на осигурување кога и на тие возила ќе започне да се пресметува бонусот или малусот како и за останатите возила од флотата;
- 2) одредбите за утврдување на премијата во зависност од техничкиот резултат се применуваат само на осигуреникот, кој на 31.12 од претходната година имал склучено осигурување за шест или повеќе возила;
- 3) осигурувачот и осигуреникот имаат право да побараат повторна пресметка на бонусот, односно малусот, ако дополнително се увиди дека во пресметката не се земени оштетни барања што се основани, односно биле земени барања кои не биле основани.

Член 12-а

Меродавниот технички резултат се пресметува со следната формула:

$$МТР = \frac{ЛШ + (РКПП - РППП)}{ПТП} * 100,$$

каде:

МТР – Меродавен технички резултат (во %),

ЛШ – Износ на ликвидирани штети во пресметковниот период,

РКПП – Резерва за пријавени штети на крајот на пресметковниот период,

РППП – Резерва за пријавени штети на почетокот од пресметковниот период, и

ПТП – Полисирана техничка премија за сите возила од флотата во пресметковниот период.

ОСТАНАТИ ОДРЕДБИ ЗА МАЛУС

Член 13

(1) При утврдување на премијата за осигурување кај осигуреникот што има осигурено до пет возила се применуваат и овие одредби:

- 1) се смета дека штетата не е пријавена ако во рок од 1 година е ликвидирана без исплата на надомест или во полн износ по било кој основ е рересирана. Исто така не се смета за пријавена штета ако осигуреникот сам ја надомести истата, или ако е предизвикана од неовластено лице кое управувало со возило а не е член на потесното семејство на осигуреникот;
- 2) во случај на отуѓување на возилото обврската за плаќање на малус не се пренесува на новиот сопственик. Ако осигуреникот по уништувањето, продажба и слично место поранешното во рок една година заклучи осигурување за друго возило, обврската за плаќање на малус се пренесува на новиот договор за осигурување ако возилото е од иста тарифна група. Малусот се пресметува од премијата за новото возило во врска со чија употреба е склучен договор за осигурување;
- 3) на осигуреникот може да му се пресмета малус и врз основа на писмена потврда од претходниот осигурувач или негова изјава за бројот на пријавени штети.

(2) При утврдување на премијата за осигурување на осигуреникот што има склучено осигурување за шест или повеќе возила, се применуваат и овие одредби:

- 1) на возилата што осигуреникот ги набавил во тековната година на осигурување не се пренесува бонусот или малусот, се до наредната година на осигурување кога и на тие возила ќе започне да се пресметува бонусот или малусот како и за останатите возила од флотата;
- 2) во случај на прекинување и повторно склучување на договор за осигурување на осигуреникот му се пресметува малус врз основа на резултатите од последните три календарски години на траење на осигурување. Ако прекинувањето траело повеќе од две години се пресметува премија без малус;
- 3) ако осигурувачот не располага со податоци за штети и премиите за најмалку три претходни години на осигурување, бидејќи осигуреникот претходно не бил осигурен доволно време, за утврдување на малус се користат податоците со кои се располага за две, односно на една година на осигурување;
- 4) при пресметување на односот на пријавените штети спрема полисираната техничка премија, пријавените штети се намалуваат за износот на наплатените регреси по било кој основ.

(3) Правото на користење бонус или обврската за плаќање малус припаѓа на осигуреникот (сопственикот) на моторното или приклучното возило. Во случај кога за моторното или приклучното возило е склучен посебен договор за користење (лизинг), правото на користење бонус или обврската за плаќање малус припаѓа на корисникот на моторното или приклучното возило. Правото на користење бонус или обврската за плаќање малус се однесува и на корисници кои имаат склучено договори за користење (лизинг) на шест или повеќе возила.

**ТРАЕЊЕ НА ДОГОВОРОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И ПОЧЕТОК НА
ДЕЈСТВО НА ОСИГУРУВАЊЕТО**
Член 14

- (1) Договорот за осигурување од автомобилска одговорност се склучува со одреден рок на траење.
- (2) Ако поинаку не е договорено, договорот за осигурување произведува свое дејство почнувајќи од дваесет и четвртиот час на денот што е означен во полисата, како ден на почетокот на траењето на осигурувањето, па сè до завршувањето на последниот ден на рокот за кој е договорено осигурувањето.

ПОЧЕТОК И ПРЕСТАНОК НА ОБВРСКАТА НА ОСИГУРУВАЧОТ
Член 15

Последици од неисплата на премија за осигурување

- (1) Обврската на осигурувачот од договорот за осигурување почнува по истек на дваесет и четвртиот час од денот кој во полисата е назначен како почеток на осигурувањето ако до тој ден е платена премијата, а инаку по истек на дваесет и четвртиот час од денот на уплатата на премијата, освен ако поинаку не е договорено.
- (2) Ако е договорено премијата да се плаќа по склучувањето на договорот, обврската на осигурувачот да го исплати надоместот од осигурувањето почнува од денот определен во договорот како ден на почеток на осигурувањето.
- (3) Ако договоруваачот на осигурувањето, премијата што стасала по склучувањето на договорот не ја плати до стасаноста, ниту тоа го стори некое друго заинтересирано лице, договорот за осигурување престанува според самиот закон - по истекот на рокот од 30 дена од кога на договоруваачот на осигурувањето му е вработено препорачано писмо од осигурувачот со известување за стасаноста на премијата, но со тоа што тој рок да не може да истече пред да поминат 30 дена од стасаноста на премијата.
- (4) Во секој случај, договорот за осигурување престанува според самиот закон, ако премијата не биде платена во рок од една година од стасаноста.

**ПРЕМИНУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА ОСИГУРЕНИКОТ
ВРЗ ОСИГУРУВАЧОТ - СУБРОГАЦИЈА**
Член 16

- (1) Осигурувачот што ќе ја надомести штетата предизвикана со употреба на моторно возило од страна на неовластено лице во смисла на член 2 став 4 од овие услови, има право на регрес за исплатениот износ на надомест на штета заедно со каматата и трошоци создадени на тој начин од неовластеното лице.

ПРЕТСТАВКИ ОД ОСИГУРЕНИЦИ
Член 17

- (1) Осигуреникот, корисникот на осигурување или трето оштетено лице има право да поднесе претставка до Друштвото за осигурување доколку смета дека Друштвото не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, согласно Законот за супервизија на осигурување.
- (2) Друштвото за осигурување е должно да се произнесе по претставката на осигуреникот / корисникот на осигурувањето / трето оштетено лице во рок од 30 дена од денот на поднесување на претставката.
- (3) Доколку не е задоволен од одговорот на Друштвото за осигурување или ако Друштвото за осигурување не одлучи и писмено не го извести во рокот од 30 дена од денот на поднесувањето на претставката, осигуреникот/корисникот на осигурување/третото оштетено лице има право да поднесе претставка/жалба до Агенцијата за супервизија на осигурување, согласно Законот за супервизија на осигурување и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

ПОСТАПКА НА ВЕШТАЧЕЊЕ
Член 18

- (1) Секоја од договорните страни може да бара одредени спорни факти да ги утврдат вештаци. Барањето се доставува во писмена форма до другата договорна страна. Ако другата договорна страна се сложува со тоа, се пристапува кон постапка на вештачење.
- (2) Секоја договорна страна писмено именува свој вештак. Избраните вештаци пред почетокот на работата избираат трет вештак, како претседател кој не може да биде од редовите на лицата кои се во работен однос со осигурувачот и осигуреникот.
- (3) Вештаците му предаваат на осигурувачот и осигуреникот по еден примерок од својот писмен наод во определен рок. Ако наодите на вештаците меѓусебно отстапуваат, осигурувачот, нивните писмени наоди веднаш ќе му ги предаде на третиот податоци изречно се согласува неговите лични податоци да се користат за натамошна обработка од страна на Осигурувачот во својство на контролор и од страна на обработувачи на лични вештак, кој своето стручно мислење го дава само во границите на констатациите од двата вештаци.
- (4) Констатациите на вештаците се задолжителни за двете страни.
- (5) Секоја договорна страна ги сноси трошоците за вештакот што го бира и половина од трошоците за третиот вештак.

НАДЛЕЖНОСТ ВО СЛУЧАЈ НА СПОР
Член 19

- (1) Во случај на спор помеѓу договоруваачот на осигурувањето - осигуреникот и осигурувачот, надлежен е стварно надлежниот суд според местото на седиштето на осигурувачот.

НАЧИН НА ИЗВЕСТУВАЊЕ
Член 20

- (1) Сите известувања и пријави што договоруваачот на осигурувањето е должен да ги направи во смисла на одредбите од овие и други услови на осигурување, задолжително треба писмено да се потврдат ако се направени усно, преку телефон, телеграма или на било кој друг начин.
Како ден на приемот на известувањето, односно пријавата ќе се смета денот кога е примено известувањето, односно пријавата. Ако известувањето односно пријавата се испраќа препорачано, како ден на приемот ќе се смета денот на предавањето во пошта.
- (2) Спогодбите што се однесуваат на содржината на договорот важат само ако писмено се склучени.

ИЗМЕНИ НА УСЛОВИТЕ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И ТАРИФАТА НА ПРЕМИИ
Член 21

- (1) Ако осигурувачот ги измени Условите за осигурување или Тарифата на премии, должен е за тоа писмено, или на друг погоден начин, да го извести договоруваачот на осигурувањето најдоцна шеесет дена пред истекот на тековната година на осигурувањето.

ПРОМЕНА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ
Член 22

- (1) Осигуреникот е должен да го извести Осигурувачот за: промена на адресата на живеење, односно седиштето, промена на своето име или презиме, односно називот на фирмата, промена на трансакциска сметка, промена на телефонски број за контакт, во рок од 15 дена од денот на настанување на промената.
- (2) Доколку Осигуреникот ги променил личните податоци наведени во точка 1 од оваа одредба, а за тоа не го известил Осигурувачот, Осигурувачот известувањето кое мора да му го соопшти на Осигуреникот ќе го испрати на адресата на неговото последно живеалиште или седиште или ќе го адресира на последното познато име и презиме, односно назив на фирма.
- (3) Во случај кога обидот да се достави препорачаната пратка до Осигуреникот нема да биде успешен (поради преселување или

одбивање да се прими), Осигурувачот вратената пратка ќе ја смета како уредно доставена и ќе ја депонира во своето седиште. Осигуреникот се согласува дека вратените недоставени пратки се сметаат за примени од денот на првиот обид за доставување и дека е запознат со содржината на пратката.

ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 23

(1) Осигуреникот, согласно Законот за заштита на личните податоци за спроведување на конкретните права и обврски од договорот за осигурување, каде Осигуреникот е договорна страна или на барање на Осигуреникот, пред негово пристапување кон договорот.

(2) Осигуреникот изречно се согласува и го овластува Осигурувачот во интерес на работата, а во врска со правата и обврските кои произлегуваат од овој договор, да се интересира за неговите лични податоци (адреса на живеење, вработеност, имотна состојба и примања) кај одговорните државни органи или било која друга надлежна институција, и истите да ги употреби доколку е тоа потребно за извршување на одредбите од овој договор.

(3) Осигуреникот му дозволува на Осигурувачот неговите лични податоци да бидат дадени на користење и на други надлежни институции кои за тоа поднеле писмено барање, а во врска со извршување на нивните редовни работи во согласност со закон.

(4) Личните податоци на Осигуреникот можат да се користат само во рамките на работите кои произлегуваат од правата и обврските на овој договор и се чуваат во законски утврдените рокови. Осигурувачот се обврзува дека личните податоци на осигуреникот внимателно ќе ги чува во согласност со прописите за заштита на личните податоци.

НАДЛЕЖЕН ОРГАН

Член 24

(1) Надлежен орган за супервизија врз работењето на друштвото за осигурување е Агенцијата за супервизија на осигурување, до која Осигуреникот/корисникот на осигурувањето/третото штетено лице може да достави претставка/жалба во однос на друштвото за осигурување согласно Законот за супервизија на осигурување.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 25

Овие Услови влегуваат во сила со денот на донесувањето, а ќе се применуваат од 12.10.2017 година, со што престануваат да важат Условите за осигурување од автомобилска одговорност донесени на 6-тата седницата на Одборот на директори одржана на 29.12.2016 година, со датум на примена 01.01.2017 година.

САВА осигурување, а.д. Скопје

Одбор на директори

Претседател

Рок Мољк